Voorzitter,
Daar ligt hij dan: de eerste echte begroting van deze bestuursperiode. *Daadkrachtig en Dichtbij*, maar dan financieel doorgerekend over 137 pagina's. Wie dacht dat 'dichtbij' automatisch ook 'kort' betekende, komt dus bedrogen uit. Maar zonder gekheid: dit is het moment waarop het serieus wordt. In een coalitieakkoord kun je ambities opschrijven. In een begroting moet je laten zien wat je ermee gaat doen en hoe je het betaalt. Voor PRO is daarbij één vraag leidend: **merkt een inwoner hier straks iets van?**

Op veel punten is ons antwoord ja. Steenwijkerland staat er financieel goed voor en houdt ook na de nieuwe keuzes een positief structureel saldo over. Dat geeft ruimte om te investeren. Een gemeente hoeft geen spaarvarken te zijn dat alleen maar steeds dikker wordt. Geld van onze inwoners moet ook voor onze inwoners werken. Maar wel verantwoord, want de rekening doorschuiven naar onze kinderen is ook geen sociaal beleid. Tegelijk willen we bij de 25 procent gemeenten met de laagste woonlasten blijven. Terecht, want mensen hebben er weinig aan als de gemeentelijke begroting klopt, maar zij zelf aan het einde van de maand tekortkomen.

Dan wonen. De begroting spreekt over 1.600 tot 2.100 woningen tot 2035, met daarna nog flinke woningbouw in en rond Steenwijk. Daarbij houden we vast aan 30 procent sociaal, 40 procent betaalbaar en 30 procent vrije sector. Dan moet ik toch terugdenken aan onze oude campagneslogan: **Duzend 'uzen.** Mooi dat daar nu echt uitvoering aan wordt gegeven.

Want we hebben uiteindelijk niet zoveel aan duizend plannen, duizend onderzoeken of duizend mooie tekeningen waarop iedereen vrolijk met een bakfiets door een zonovergoten straat rijdt. Het gaat om huizen. Voor starters, gezinnen, ouderen die kleiner willen wonen en mensen die nu te lang wachten op iets betaalbaars.
Goed wonen gaat ook over de buurt waarin je woont. Bij nieuwe wijken kunnen we groen vanaf het begin meenemen. Maar iemand die nu in een versteende wijk woont, heeft weinig aan een boom die misschien in 2035 ergens wordt geplant.

Daarom hebben collega Put en wij een motie voorbereid over de vergroening van bestaande woonwijken. Maar liever dan een motie hebben we een duidelijke toezegging. Daarom de vraag aan het college: **kan worden toegezegd dat het onderzoek naar vergroening van bestaande woonwijken uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 wordt afgerond, inclusief een concreet plan, en dat wordt geprobeerd de financiële gevolgen mee te nemen bij de Perspectiefnota 2027?**

Als die toezegging er komt, zijn wij bereid de motie in te trekken. Het gaat ons uiteindelijk niet om het papier, maar om het resultaat.

Voorzitter, PRO herkent zich ook sterk in de investering in de sociale basis. Dat klinkt heerlijk gemeentelijk, maar het gaat gewoon over mensen die naar elkaar omkijken: de vrijwilliger, het dorpshuis, de mantelzorger en het jongerenwerk. Dat begint al jong. Daarom hadden we de motie **'Niemand alleen op het schoolplein'** voorbereid. Die trekken we nu terug, maar het idee zeker niet. Een buddybankje lost niet alle eenzaamheid op, maar kan kinderen wel iets simpels meegeven: **kijk naar elkaar om.** We komen hier later op terug.

Diezelfde gedachte zit achter de motie die we samen met de ChristenUnie indienen: **'Van speelplek naar buurttuin'.** Er komt een uitvoeringsplan voor speel- en ontmoetingsplekken. Prima. Maar wij willen in 2027 ook gewoon wat zien gebeuren. Daarom willen we op minimaal drie bestaande speelplekken echt beginnen met vergroening, toegankelijkheid en ontmoeting. Want een plan is mooi, voorzitter, **maar je kunt er niet op schommelen.**

Dan een onderwerp dat voor PRO fundamenteel is. In deze begroting staat dat iedereen zich in Steenwijkerland vrij, veilig en welkom moet kunnen voelen. Daarom zetten we het regenboogbeleid voort en maken we de financiering structureel. Forum voor Democratie stelt voor die structurele financiering weer te schrappen. Daar wil ik helder over zijn. Voor PRO is dit geen tijdelijk projectje. Als we zeggen dat iedereen hier vrij en veilig zichzelf moet kunnen zijn, dan hoort daar blijvende inzet bij.

Juist omdat de acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren de afgelopen jaren fors is afgenomen. Maar uiteindelijk gaat dit niet alleen over cijfers en ook niet over één keer per jaar een regenboogvlag hijsen. Niemand hoeft van ons hetzelfde te denken of hetzelfde te leven. **Maar iedereen moet wel dezelfde vrijheid hebben.**

De vrijheid om op school gewoon te zeggen op wie je verliefd bent. Om met degene van wie je houdt hand in hand over straat te lopen zonder eerst om je heen te kijken. Om jezelf te zijn bij de sportclub, op je werk of thuis in je eigen dorp. **Dat is hetzelfde recht dat ieder ander ook heeft.** Daarom dienen PRO, D66 en VVD samen de motie **'Vrij om jezelf te zijn'** in. Ik had gehoopt hier inmiddels rustig alle partijen te kunnen noemen die mee-indienen. Dus bij deze nog één keer de oproep om dat vanavond alsnog te doen. We vragen geen extra geld. We vragen om het bestaande beleid scherper in te zetten en meer samen te werken met scholen, sportclubs, verenigingen, maatschappelijke organisaties en werkgevers.

Want acceptatie ontstaat niet hier in de raad. Die ontstaat in de klas, in de kleedkamer, op het werk en thuis aan tafel. Soms begint het simpelweg doordat iemand zegt: **zo gaan we hier niet met elkaar om.**

Voorzitter,

Als we deze begroting als geheel bekijken, zien we een richting waar PRO zich in herkent. We bouwen woningen, investeren in buurten, jongeren, groen en ontmoeting en houden hulp beschikbaar voor mensen die dat nodig hebben. Niet alles zal volgend jaar klaar zijn. Plannen zullen vertragen, onderzoeken wat langer duren en ergens zal vast blijken dat 'voor de zomer' binnen een gemeente een verrassend rekbaar begrip is.

Maar de richting klopt.

Joop den Uyl sprak ooit over **"een maatschappij waarin de gelijkwaardigheid van mensen tot gelding komt."**

Dat is voor ons een mooie meetlat. Kun je een huis vinden? Kun je meedoen? Word je gezien als je hulp nodig hebt? En kun je zonder angst gewoon jezelf zijn?

Daar willen wij aan bouwen.

PRO kan daarom instemmen met deze begroting.